

I. KAPITOLA

Skúška

Keď po štyridsiatich minútach cesty z Londýna dosiahol ranný vlak Juhovýchodnej železničnej spoločnosti svoju maximálnu rýchlosť päťdesiatich štyroch míľ za hodinu, práve prechádzal zvlnenými zelenými poľami a višňovými sadmi Kentu. Rušňovodič v červenej uniforme, ktorý viedol bledomodrú lokomotívu, stál vzpriamene pod holým nebom, nechránený kabínou ani ochranným sklom. Pred ním sa krčil strojník, ktorý sa oháňal lopatou a plnil blčiaci kotol lokomotívy uhlím. Za funiacim rušňom a tendrom boli zapojené tri žlté vozne prvej triedy, za nimi nasledovalo sedem zelených vozňov druhej triedy a celkom na konci klepotal sivý batožinový vozeň bez okien.

Vlak s rachotom uháňal po koľajniciach smerom k pobrežiu, keď sa znenazdajky otvorili posuvné dvere batožinového vozňa, v ktorom sa odohrával zúfalý a veľmi nerovný boj. Oproti sebe tam stáli útlý mladík v otrhanom šatstve a statný železničný strážnik v modrej uniforme. Mladík, hoci bol slabší, sa držal statočne a svojmu mohutnému protivníkovi zasadil niekoľko dobre mierených úderov. Veru iba náhoda chcela, že strážnik sa po tom, čo ho údery zrazili na kolená, vymrštil dopredu a nepripraveného mladíka sotil tak, že preletel cez otvorené dvere z vlaku a po dopade na zem sa po nej kotúlal v divokých saltách ako handrová bábika.

Strážnik lapal po dychu a vyklonený sa díval za telom mladíka, ktoré sa rýchlo vzdalovalo. Potom dvere vozňa opäť za-

tiahol. Vlak preťal povetrie ostrým hvizdom a uháňal ďalej. Onedlho zmizol za miernym oblúkom trate a ostalo po ňom iba doznievajúce funenie lokomotívy a vznášajúci sa oblak sivého dymu, ktorý postupne klesal k zemi, kde zahalil koľajnice aj nehybné telo mladíka.

Po niekoľkých minútach sa chlapec pohol. S veľkou námahou sa podvihol na lakti a zdalo sa, že by sa mu mohlo podať vstať, no jeho snaha bola márna. Vzápätí sa opäť zviezol na zem, posledný raz sa kŕčovito zachvel a ostal ležať bez pohnutia.

O polhodinu neskôr po prašnej ceste, ktorá sa tiahla pozdĺž trate, prihrkotal elegantný čierny koč s karmínovočervenými kolesami. Koč prišiel ku kopcu, kde kočiš zastavil koňa. Z koča vystúpil pozoruhodný muž, oblečený v modernom tmavozeleňom zamatovom redingote s cylindrom z bobrej plsti na hlave. Muž vyšiel na kopec, priložil si k očiam ďalekohľad a začal skúmať úsek trate pred sebou. Okamžite zaregistroval telo mladíka natahnuté na zemi, no nejavil nijakú snahu ísť k nemu ani mu akýmkoľvek spôsobom pomôcť. Práve naopak, stál ďalej na kopci, až kým sa neuistil, že chlapec je mŕtvy. Potom sa zvrtol a nasadol do čakajúceho koča, ktorý zamieril tam, odkiaľ prišiel – na sever do Londýna.

2. KAPITOLA

Mozog operácie

Tento pozoruhodný muž sa volal Edward Pierce a na to, že mu bolo súdené stať sa takým slávnym, že aj samotná kráľovná Viktória vyjadrila túžbu spoznať ho, či aspoň zúčastniť sa na jeho poprave, ostáva prekvapivo záhadnou postavou. Pierce bol vysoký a pekný tridsiatnik s ryšavou hustou bradou zastrihnutou podľa poslednej módy, ktorá sa tešila obľube najmä medzi štátnymi zamestnancami. Svojou rečou, vystupovaním a oblečením pôsobil ako aristokrat a zámožný človek. Podľa všetkého to bol veľmi očarujúci muž oplývajúci „podmanivým šarmom“. On sám sa označoval za osirelého potomka stredoanglickej šľachty a tvrdil, že navštevoval školy vo Winchesteri a v Cambridgei. Poznali ho v mnohých londýnskych spoločenských kruhoch, pričom medzi jeho známymi patrili ministri, poslanci parlamentu, veľvyslanci, bankári a iní vysokopostavení ľudia. Hoci bol starý mládenec, vlastnil dom číslo 19 na ulici Curzon Street, ktorá sa nachádzala v elegantnej časti Londýna. Veľkú časť roka však trávil na cestách a vravelo sa, že precestoval nielen kontinentálnu Európu, ale navštívil aj New York.

Súčasníci podľa všetkého verili v Piercov aristokratický pôvod. Novinové články ho často označovali za „zvlčilého“, čím chceli naznačiť, že bol niekým, kto sa odklonil od dobrých mravov a dal sa na zlé chodníčky. Samotná predstava dobre situovaného džentlmena, ktorý sa vydal na cestu zločinu, bola taká znepokojujúca a šteklivá, že v skutočnosti ju nikto netúžil vyvrátiť.

Napriek tomu neexistuje nijaký uspokojujúci dôkaz, že Pierce skutočne pochádzal z vyššej triedy. Celkovo sa o jeho minulosti do roku 1850 vie veľmi málo. Dnešných čitateľov, ktorí sú zvyknutí na predstavu „jednoznačnej totožnosti“ ako na bežnú súčasť života, môžu nejasnosti ohľadne Piercovej minulosti prekvapiť. No v čase, keď boli rodné listy novotou, fotografovanie rodiacim sa umením a o odlačkoch prstov ešte nikto ani nechyroval, bolo ťažké s istotou niekoho identifikovať, navyše Pierce si dal mimoriadne záležať na tom, aby to v jeho prípade platilo čo najviac. Pochybnosti pretrvávajú dokonca aj v súvislosti s tým, ako sa volal. Počas súdneho procesu rôzni svedkovia tvrdili, že ho poznajú pod menom John Simms, prípadne Andrew Miller či Arthur Wills.

Rovnako sa viedli debaty ohľadne jeho očividne viac než štedrého príjmu. Niektorí tvrdili, že bol tichým spoločníkom vo veľmi úspešnej firme vyrábajúcej kroketovú výstroj. Kroket sa medzi športovo založenými mladými dámami stal posledným výstrelkom módy a bolo celkom pochopiteľné, ak bystrý mladý muž s obchodníckym duchom investoval skromné dedičstvo do takýchto podnikateľských aktivít a mal z nich bohatý zisk.

Iní vraveli, že Pierce vlastnil niekoľko hostincov a menšiu flotilu drožiek, ktorej šéfoval mimoriadne zlovestne pôsobiaci drožkář menom Barlow s veľkou bielou jazvou na čele. Asi bola pravda skôr toto, keďže vlastníctvo hostincov a drožiek patrilo medzi podnikateľské činnosti, kde sa hodili styky s podsvetím.

Nedalo sa teda vylúčiť, že Pierce mal skutočne urodzený pôvod a aristokratickú výchovu. Nezabúdajme, že Winchester a Cambridge boli v tých časoch povestné viac nemravnosťami a pijanstvom než serióznym a triezvym štúdiom. Ešte aj Charles Darwin ako najväčší vedecký duch svojej doby prehajdákval väčšinu mladosti hazardnými hrami a záľubou v dostihoch, tak ako

väčšina mladých mužov z dobrých rodín túžila skôr po „akademickej voľnosti“ než po akademickom vzdelaní.

Je tiež pravda, že viktoriánske podsvetie poskytovalo uplatnenie mnohým vzdelaným ľuďom, čo smrdeli grošom. Zvyčajne sa venovali drobnej kriminálnej činnosti, v rámci ktorej vypisovali falošné odporúčacie listy alebo falšovali rôzne iné dokumenty. Niekedy sa vypracovali na zlodejov či podfukárov, no vo všeobecnosti boli títo vzdelaní muži iba drobní zločinci, ktorí boli na posmech a zo strany verejnosti si zaslúžili skôr ľútosť než opovrhnutie.

Edward Pierce svoje zločinecké aktivity poňal oveľa veľkorysejšie. Nech už bol zdroj jeho príjmu a pravda o jeho pôvode, aké chceli, bolo isté, že šlo o mimoriadne šikovného kasára a vlamača, ktorý počas mnohých rokov nazhromaždil dostatočné prostriedky na financovanie zločineckých operácií, vďaka ktorým sa zaradil medzi osnovateľov veľkých lúpeží, takzvané mozgy, a do konca prvej polovice roku 1854 už mal rozpracovaný zložitý plán najväčšej lúpeže svojej kariéry, ktorá neskôr vstúpila do povedomia ako Veľká vlaková lúpež.

3. KAPITOLA

Kľúčikár

Robert Agar – známy kľúčikár, teda špecialista na kľúče a otváranie trezorov – vypovedal na súde, že keď sa koncom mája 1854 stretol s Edwardom Piercom, bolo to po dvoch rokoch, odkedy sa videli naposledy. Agar mal dvadsaťšesť rokov a tešil sa relatívne dobrému zdraviu až na nepekný kašeľ – spomienka na roky, ktoré ako dieťa odpracoval v továrni na výrobu zápaliek na Wharf Road v okrajovej časti Londýna s názvom Benthall Green. Priestory továrne boli nedostatočne vetrané a vzduch bol po celý čas nasýtený bielymi fosforovými výparmi. O fosfore sa vedelo, že je jedovatý, no mnoho ľudí bolo vtedy ochotných robiť akúkoľvek prácu, dokonca aj takú, ktorá viedla k rozleptaniu pľúc či odhntiu sánky – nezriedka len v priebehu niekoľkých mesiacov.

Agar pracoval ako namáčač hlavičiek. Mal šikovné prsty a napokon sa začal venovať profesii vlamača, v ktorej veľmi rýchlo dosiahol výrazný úspech. Ako vlamač pracoval šesť rokov a nikdy ho nechytli.

Agar v minulosti nemal s Piercom nijakú priamu spoluprácu, no poznal ho ako šikovného kasára, ktorý pracoval v iných mestách, čo vysvetľovalo jeho dlhú neprítomnosť v Londýne. Agar tiež počul, že Pierce má peniaze, aby občas naplánoval nejaký väčší záťah.

Agar vypovedal, že ich prvé stretnutie sa odohrало v pohostinstve U býka a medveďa na okraji chudobnej štvrte Seven

Dials, povestnej kriminalitou. Tento známy podnik navštevovaný ľuďmi z podsvetia opísal istý súčasník ako „semenište všetkých možných typov žien oblečených na spôsob dám, ako aj členov zločineckých kruhov, ktorých bolo možné vídať na každom rohu“.

Vzhľadom na pochybnú povesť tohto miesta bolo takmer isté, že niekde v jeho priestoroch číha príslušník londýnskej polície oblečený v civile. Pohostinstvo U býka a medveďa však často navštevovali aj páni na úrovni, ktorí mali slabosť pre pokleslý život, preto rozhovor dvoch elegantne oblečených mladých mužov sediacich pri výčape a pozorujúcich ženy v miestnosti nepútal nijakú špeciálnu pozornosť.

Hoci stretnutie bolo podľa Agarovho vyjadrenia neplánované, vraj ho neprekvapilo, keď sa tam Pierce objavil. Agarovi sa už predtým dostali do uší reči, z ktorých sa dalo usudzovať, že Pierce čosi chystá. Agar si spomínal, že rozhovor sa začal bez pozdravov a úvodu.

„Počul som, že Bleskový Jack sa odpratal z Westminsteru,“ ozval sa Agar.

„Aj ja som čosi také zachytil,“ pritakal Pierce a krátko poklopil vychádzkovou paličkou so striebornou hlavicou o výčapný pult, aby upútal barmanovu pozornosť. Pierce objednal dva poháre najlepšej whisky, čo Agar pochopil ako potvrdenie, že ich rozhovor sa bude niesť v obchodnom duchu.

„Jack sa vraj presunul na juh, aby tam kasíroval výletníkov,“ povedal Agar. V tých časoch londýnski vreckári odchádzali koncom jari do iných miest na severe alebo na juhu. K základnej výbave vreckárov patrilo utajenie a nebolo ľahké pôsobiť dlho na jednom mieste bez toho, aby si ich mundúrnicí, teda policajti, na pochôdzke všimli.

„O jeho plánoch nič neviem,“ poznamenal Pierce.

„Vraj tam šiel vlakom,“ pokračoval Agar.

„To je možné.“

„Povráva sa, že počas cesty čosi zisťoval pre istého džentlmena, ktorý čosi chystá,“ povedal Agar s pohľadom upretým na Pierca.

„Aj to je možné,“ zopakoval Pierce.

„Vy vraj čosi chystáte,“ vyhlásil Agar a znenazdajky sa uškrnul.

„Možno,“ odvetil Pierce. Odpil si z whisky a hľadel na pohár. „Bývalo to tu lepšie,“ vyhlásil zadumane. „Neddy určite riedi pálenku vodou. Zaujímalo by ma, čo podľa týchto rečí pripravujem.“

„Lúpež,“ odvetil Agar. „Ak je pravda, čo sa hovorí, pôjde o čosi veľké.“

„Ak je pravda, čo sa hovorí,“ usmial sa Pierce. Zdalo sa, že táto veta ho pobavila. Odvrátil sa od výčapu a rozhladol sa po ženách v miestnosti. Niektoré z nich vrelo opätovali jeho pohľad. „Klebety vždy zveličujú,“ povedal napokon.

„To je pravda,“ pripustil Agar a vzdychol si. (Vo svojej svedeckej výpovedi Agar celkom podrobne opisoval herecké prejavy, ktoré sprevádzali tento rozhovor. „Potom som si nahlas vzdychol, viete, akoby som chcel naznačiť, že už mám toho chodenia okolo horúcej kaše dosť, lebo som vedel, že Pierce si dáva sakra bacha. No zároveň som tomu chcel prísť na koreň. A preto som si tak vzdychol.“)

Nasledovalo krátke ticho, ktoré napokon prerušil Agar: „Naposledy sme sa videli pred dvoma rokmi. Veľa práce?“

„Bol som na cestách,“ odvetil Pierce.

„Na kontinente?“

Pierce pokrčil plecami. Zahľadel sa na pohár s whisky, ktorý držal Agar v rukách, a na nedopitý pohár s džinom a vodou, ktorý Agar pil pred jeho príchodom. „Čo prsty?“

„Poslúchajú ako vždy,“ povedal Agar a na potvrdenie svojich slov vystrel pred seba ruky a roztiahol prsty. Ani sa nezachveli.

„Možno pre teba budem mať nejakú drobnú prácu,“ oznámil Pierce.

„Bleskový Jack si nechával veci pre seba,“ povedal Agar. „To viem naisto. Bol nafúkaný a robil sa dôležitým, ale dával si pozor na jazyk.“

„Jack sa pobral na odpočinok,“ vyhlásil Pierce stroho.

Ako neskôr Agar vysvetlil, toto vyjadrenie sa dalo pochopiť dvoma spôsobmi. Mohlo to znamenať, že Bleskový Jack sa niekde ukryl, no častejšie sa tým myslelo, že ten, o kom je reč, je na onom svete. Podľa okolností. Agar sa na to ďalej nevypytoval. „Tá práčička, bude to niečo pre šikovné prsty?“

„Možno.“

„Niečo riskantné?“

„Veľmi,“ prikývol Pierce.

„Bude to pod strechou či pod holým nebom?“

„Neviem. Keď na to príde, možno bude treba ešte niekoho pribrať. A budeš musieť držať jazyk za zubami. Ak sa prvý krok podarí, bude toho viac.“

Agar dopil zvyšok whisky a vyčkával. Pierce mu objednal ďalší pohárik.

„Takže ide o kľúče?“ spýtal sa Agar.

„Áno.“

„Odtlačky alebo priamy záťah?“

„Odtlačky.“

„Na čas alebo pohodovka?“

„Na čas.“

„V poriadku,“ vyhlásil Agar. „Rátajte so mnou. Viem urobiť odtlačok rýchlejšie, ako si stihnete pripáliť cigaru.“

„Viem,“ povedal Pierce, škrtol zápalkou o pult a pridržal ju pri konci cigary. Agar sa trochu zachvel. On sám nefajčil – je pravda, že fajčenie sa po osemdesiatich rokoch iba celkom nedávno vrátilo do módy – a vždy, keď zacítil fosfor a síru zo zá-

palky, striaslo ho pri spomienke na obdobie strávené v továrni na výrobu zápaliek.

Sledoval Pierca, ako poťahuje z cigary, až kým sa nerozho-rela. „O čo teda ide?“

Pierce mu venoval chladný pohľad. „To sa dozvieš v správ-ny čas.“

„Vidím, že neplytváte dychom.“

„Vďaka tomu mi nikdy nenasadili klepetá,“ konštatoval Pier-ce, čím chcel povedať, že nikdy nebol vo väzení. Počas súdneho procesu niektorí svedkovia spochybnili toto tvrdenie vyhláse-ním, že Pierce si v Manchestri pod menom Arthur Wills od-krútil za vlámanie tri a pol roka.

Podľa Agarových slov ho vraj Pierce ešte upozornil na to, aby pred nikým ani necekol, a potom vstal od výčapu, prešiel cez zadymený a hlučný podnik, krátko sa zohol k nejakej pek-nej žene a čosi jej pošepkal do ucha. Žena sa zasmiala. Agar sa otočil a to bolo všetko, čo si z toho večera pamätal.

Michael Crichton
Veľká vlaková lúpež

Prvé slovenské vydanie
Vydalo vydavateľstvo Lindeni v roku 2021
v spoločnosti Albatros Media Slovakia, s. r. o.,
so sídlom Mickiewiczova 9, Bratislava, Slovenská republika.
Číslo publikácie 2 428
Zodpovedný redaktor Erik Fazekaš
Technická redaktorka Jana Urbanová

Z anglického originálu *Michael Crichton: The Great Train Robbery*,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Arrow Books, New York 1995,
preložil František Kôpka.
Jazyková redakcia Martina Korbová
Návrh obálky František Hříbal
Sadzba Alias Press, s. r. o., Bratislava
Tlač TBB, a. s., Banská Bystrica

Cena uvedená výrobcom predstavuje nezáväznú
odporúčanú spotrebiteľskú cenu.

Objednávky kníh:
www.albatrosmedia.sk
eshop@albatrosmedia.sk
tel.: 02/4445 2046

ALBATROS MEDIA